

مجموعه شرکت های مهندسی دانش بنیان رها

آیا طرح اینترنت طبقاتی اجرا می شود؟

شرکت رهاکو

فهرست

- 3 تعریف کلی اینترنت طبقاتی
 - 3 محتوای این نامه تنظیم شده برای حمایت از فریلنسرها
 - 4 آیا اینترنت طبقاتی نگران کننده است؟
 - 4 اظهارات مسئولین درباره اینترنت طبقاتی
 - 5 صحبت کارشناسان ارتباطات
- نتیجه گیری 5

طی اتفاقات اخیر در کشور صحبت‌هایی مبنی بر اینکه **طرح صیانت** به صورت غیر علنی در حال اجرا می‌باشد بسیار شنیده می‌شود. کما اینکه خبر اینترنت طبقاتی هم بحث داغ این روزهاست. طبق این طرح سطح دسترسی به اینترنت برای اقشار مختلف جامع متفاوت خواهد بود. با توجه به فیلترینگ شدید شبکه‌های اجتماعی در دو ماه گذشته به کسب و کارهای اینترنت ضرر بسیار زیادی وارد شده است. دولت برای جبران این آسیب‌ها این نامه‌ای را تنظیم کرده برای حمایت فریلنسرها که بتوانند با احراز هویت و نوع فعالیت‌هایی که دارند از اینترنت بدون محدودیت بهره مند شوند.

تعریف کلی اینترنت طبقاتی

اینترنت طبقاتی به این معناست که کاربران مختلف به قسمت‌های مشخص شده‌ای از اینترنت دسترسی دارند و هر بخش فقط مخصوص یک قشر از جامعه است. برای مثال دانشجویان می‌توانند بدون محدودیت از پلتفرم یوتیوب استفاده کنند در صورتی که افراد عام جامعه امکان استفاده از این پلتفرم را ندارند. طبقاتی بودن اینترنت به گونه‌ای است که طبق آن دانشجویان و دانش آموزان یک سطح، کسب و کارها به یک سطح، افراد سیاسی و مدیران و مسئولان هم به سطح دیگری از اینترنت طبقاتی دسترسی خواهند داشت. اینترنت‌های طبقاتی یا فیلترینگ گسترده برای محدودیت پلتفرم‌های خارجی و تقویت پیام‌رسان‌های ایرانی ایجاد شده است.

در صورتی که اجرای این طرح پیامدهای بسیار بدی به همراه خواهد داشت. اول اینکه سرعت اینترنت بین المللی به شدت کاهش پیدا کرده و هزینه دریافت خدمات اینترنتی افزایش می‌یابد. دوم اینکه در این میان احتمال یک نظام سهمیه بندی برای طبقات خاص اجتماعی و اقتصادی در نظر گرفته می‌شود. که این کار باعث ناعدالتی اجتماعی خواهد شد. اگر یک بستر را به ببندند بسیار بهتر از آن است که سطح بندی شود و افراد را به دسته‌های متفاوتی برای دسترسی به اینترنت تقسیم کنند. این دسته بندی‌ها فقط منجر به توهین به یک سری از افراد جامعه خواهد شد. و باعث یک نارضایتی جمعی می‌شود که اصلاً تبعات خوبی برای جامعه ندارد.

محتوای این نامه تنظیم شده برای حمایت از فریلنسرها

سازمان نظام صنفی رایانه‌ای موظف شده است که پایگاهی برای ثبت اطلاعات فریلنسرها و اعتبارسنجی آنها ایجاد کند. وزارت ارتباطات نیز باید به فریلنسره‌های اعتبارسنجی شده، اینترنت پرسرعت و پایدار ارائه دهد و وزارت کار نیز باید ساز و کار بیمه شدن آنان را فراهم کند. طبق مفاد این آیین نامه به نظر می‌رسد طرح اینترنت طبقاتی که با رونمایی وزارت ارتباطات از اینترنت کودک و نوجوان کلید خورده بود، حالا قرار است در سطح گسترده‌تری اجرا شود.

در این میان ماده ۸ آیین نامه حمایت از کسب و کارها برای کاربران بسیار بحث برانگیز شده است؛ چرا که در این ماده مشخصا به بحث سطح دسترسی اینترنت برای فریلنسرها اشاره شده است. در آیین نامه حمایت از فریلنسرها، وزارت ارتباطات مکلف به ایجاد دسترسی متفاوت به اینترنت برای آنها شده است. طبق این ماده، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است زیرساخت های دسترسی به اینترنت پرسرعت و پایدار با سطح دسترسی مناسب افراد اعتبارسنجی شده در پایگاه را فراهم کند.

بر همین اساس، قرار است پایگاهی برای شناسایی فریلنسرها ایجاد شود و همگی در آن ثبت نام کنند تا بتوانند از خدمات حمایتی دولت بهره مند شوند. با ثبت نام در این پایگاه و احراز هویت و اعتبارسنجی فریلنسرها، به آنها اینترنتی پرسرعت و با سطح دسترسی مناسب اعطا خواهد شد. از آنجا که بحث اعتبارسنجی نیز در این بند از آیین نامه مطرح شده، احتمالا قرار است به جز احراز هویت معمول، اقداماتی برای اعتبارسنجی فریلنسرها انجام شود. و براساس نوع اعتباری که به دست می آورند، سطح دسترسی آنها از اینترنت مشخص شود.

آیا اینترنت طبقاتی نگران کننده است؟

موضوع این نوع اینترنت یا اینترنت تخصصی از سال ها پیش مطرح شده بود. امروزه با فیلترینگ گسترده شبکه های اجتماعی بین المللی تقریبا همه جا صحبت از همین موضوع است. به طور کلی قرار بوده که اینترنت طبقاتی در شرایط عادی و نه در شرایط خاص امنیتی به جز برخی پلتفرم های خاص یا سایت های غیر اخلاقی در دسترس باشد. و محدودیت دسترسی حداکثر بر اساس سن تعریف شود. در همین راستا با ایجاد بسترهای شناسایی هویتی کاربران از اینترنت به جز کودکان و نوجوانان همه افراد بالای 18 سال امکان دسترسی به اینترنت را داشته باشند. البته از طرفی دولت ها هم موظف هستند بستر اینترنت یا شبکه ملی اطلاعات را طوری سازماندهی کنند که ترجیح کاربران استفاده از شبکه های داخلی باشد.

اظهارات مسئولین درباره اینترنت طبقاتی

دکتر صادق عباس شاهکو معاون وزیر ارتباطات و رئیس سابق سازمان مقررات و ارتباطات رادیویی گفته است که من باید اصل این آیین نامه را ببینم تا اظهار نظر دقیق تری درباره ی یکی بندهای آن داشته باشم. او در پاسخ به این سوال که در کشورمان برنامه ای برای دسترسی ها با سطوح مختلف برای هر فردی وجود دارد یا خیر؟ می گوید: بالاخره در اپلیکیشن ها یا دامنه های مدیریت معمولا دسترسی ها را متناسب با مسئولیت هر کسی تعیین می کنیم. بنابراین یک سری افراد به اینترنت دسترسی بیشتری داشته خواهند داشت. اما به صورت عمومی و برای همه کاربران نمی توانم اظهار نظر کنم چون تخصصی در این موضوع ندارم. اما سامانه های اداری و مدیریتی کاملا متناسب با اختیارات هرکسی، سطح دسترسی های مختلفی تعریف می کنند.

او در پاسخ به این سوال که برای اقبال مختلف جامعه سطح دسترسی های مختلفی هم داریم یا خیر؟ می گوید: تا به حال چنین چیزی نداشتیم و لازم است که باز هم آیین نامه حمایت از فریلنسرها را بخوانم. تا اظهار نظر دقیق تری درباره این موضوع داشته باشم. در ادامه این گزارش هم سهیل یحیی زاده عضو کمیسیون تخصصی فنی اقتصادی تنظیم مقررات گفت: تا حالا چیزی درباره تفاوت سطح دسترسی افراد نشنیدم. اما این که اطلاع ندارم به معنای تکذیب این موضوع نیست و باید درباره آن مطالعه کنم.

صحبت کارشناسان ارتباطات

حسین علی افخمی، پژوهشگر حوزه مطالعات ارتباطات گفته است که نابرابری دسترسی و طبقاتی کردن آن دلیلی می باشد تا به شکاف دیجیتال دامن بزند. شکاف دیجیتال بلایی سر جامعه می آورد که آن جامعه از نظر پیشرفت عقب خواهد ماند. نیما مجدی کارشناس ارتباطات در این باره گفت: مجلس شورای اسلامی بارها در خصوص اینترنت ملی و طرح صیانت از حریم خصوصی صحبت کرده است. اما هیچ گاه به مرحله اجرا نرسیده است که علت آن تعامل با بازارهای خارجی بوده است. به عقیده او اگر قرار بود اینترنت ملی اجرا شود بهتر بود در طول زمان این اتفاق می افتاد تا مردم آن را بپذیرند. و اگر کم و کاستی در اینترنت ملی و شبکه های مجازی وجود داشت به مرور زمان به حل کردن آن مشکلات پرداخته می شد.

نتیجه گیری

در حال حاضر این طرح به طور کامل اجرا نشده و نیاز به زمان دارد زیرا هنوز زیر ساخت های لازم برای اینترنت ملی وجود ندارد. انجام مقررات و توسعه پیام رسان های ملی بسیار خوب است. اما طرح صیانت و یا اینترنت طبقاتی باعث بیشتر شدن تنش های اجتماعی و فساد اقتصادی، کاهش کیفیت خدمات اینترنتی، کاهش سرمایه اجتماعی نظام سیاسی می شود. سوال های فراوانی در رابطه با اینترنت طبقاتی مطرح شده است. با این حال تاکنون هیچ یک از مسئولان مربوطه پاسخ شفافی به چگونگی اجرای اینترنت طبقاتی نداده اند. و فعلا مشخص نیست برای پیاده سازی این طرح به طور مشخص چه برنامه هایی از سوی سازمان ها در نظر گرفته شده است.